

A sajátos nevelési igényű, illetve a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanulók részvétele a középfokú felvételi eljárásban

A sajátos nevelési igényű, valamint a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő jelentkezőre vonatkozó speciális eljárási szabályok a középfokú felvételi eljárás szempontjából a Nkt 4. § 25. pontjában meghatározott sajátos nevelési igényű, illetve 3. pontjában meghatározott beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő tanulókra (a továbbiakban együttesen SNI tanulók) vonatkoznak. Az SNI tanulókra vonatkozó speciális értékelési szabályok az Nkt 51. § (5) bekezdésében leírtak szerint kerülnek meghatározásra. A feltételek meghatározásakor az illetékes szakértői bizottság, illetve a nevelési tanácsadó által kiadott – még érvényben lévő – szakértői véleményben (a továbbiakban szakértői véleményben) foglaltak az irányadóak. A pedagógiai szakszolgálati intézmények működéséről szóló 15/2013. (II. 26.) EMMI rendelet szerint azt, hogy az adott vizsgázó beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzd, vagy sajátos nevelési igényű a pedagógiai szakszolgálat megfelelő szakértői bizottsága állapítja meg. A pedagógiai szakszolgálat szakértői bizottságainak működését, illetékességét szintén a fenti rendelet tartalmazza.

Az SNI tanulók részvétele a középfokú felvételi eljárásban:

1. A középfokú beiskolázásban részt vevő intézmények az SNI tanulókra vonatkozó speciális felvételi követelményeket – a jogszabályokban meghatározott keretek között – egyedileg határozzák meg. A középfokú iskola felvételi tájékoztatójának tartalmaznia kell a középfokú iskola felvételi eljárásának rendjét, és külön a hozzá jelentkező SNI tanulók esetében a saját felvételi eljárásában alkalmazott speciális elbírálási szabályokat.
2. **Az SNI tanulóknak és szüleiknek még jóval a felvételi eljárás megkezdése előtt tájékozódniuk kell**, hogy az az iskola, ahová a tanuló februárban majd be kívánja adni a jelentkezését (továbbtanulásra kiválasztott középfokú iskola), milyen – az SNI tanulókra vonatkozó – speciális elbírálási szabályokat határoz meg. Ezen ismeretek birtokában tudják eredményesen megtervezni a tanuló „felvételi stratégiáját”. Különösen fontos ez abban az esetben, ha a továbbtanulásra kiválasztott középfokú iskola felvételi eljárása során kéri a központi írásbeli vizsga eredményeit.
3. Amennyiben a továbbtanulásra kiválasztott középfokú iskola a felvétel feltételeként előírja a központi írásbeli vizsgát, az SNI tanulónak és a szülőjének még az írásbeli vizsgára való jelentkezés előtt tisztáznia kell az iskolával azt, hogy a helyi speciális szabályok és a szakértői véleményben foglaltak alapján szükséges-e a tanuló részvétele az írásbeli vizsgán, vagy az iskola a központi írásbeli vizsga eredménye nélkül is elbírálja majd a felvételi jelentkezését. Az SNI tanuló tehát a szakértői véleményben leírtak alapján a **továbbtanulásra kiválasztott középfokú iskolától** kérheti a központi írásbeli vizsga alóli felmentését. Ha az SNI tanuló egyik vagy mindkét vizsgatárgy írásbeli vizsgája alóli felmentését kap, az azt jelenti, hogy a központi írásbeli vizsga eredményei helyett – ennek az iskolának a felvételi eljárása során – más módon mérik fel a tanuló tudását, és bírálják el felvételi jelentkezését. **Több továbbtanulásra kiválasztott középfokú iskola esetében ez intézményenként más és más lehet.**
4. Akármi is az előzetes tájékozódás eredménye, a felvételiző tanuló jelentkezhet a központi írásbeli vizsgára. Ez általában tanácsos is, hiszen könnyen előfordulhat, hogy a februári felvételi jelentkezésig elképzelései, szándékai megváltoznak, és mégis szüksége lesz a központi írásbeli vizsga eredményére. A felvételiző tanulót nem éri semmi hátrány, ha megírja a központi írásbeli vizsgát, mert annak eredményének ismeretében adhatja majd be a jelentkezését a továbbtanulásra kiválasztott középfokú iskolákba. Akár intézményenként is eldöntheti, hogy a központi írásbeli vizsga eredménye alapján, vagy az SNI tanulókra vonatkozó helyi, speciális értékelési szabályok szerint kéri jelentkezésének elbírálását.
5. A központi írásbeli vizsgára a jelentkezést a tanulók abba a középfokú iskolába adják be, amelyik számukra a legkényelmesebb (vizsgaszervező iskola). A vizsgaszervező iskola kiválasztása független attól, hogy később a tanuló melyik iskolába kíván majd felvételizni (továbbtanulásra kiválasztott középfokú iskola). Éppen ezért nincs értelme annak, hogy az SNI tanuló a vizsgaszervező iskolától kérje a központi írásbeli vizsga alóli felmentést. A vizsgaszervező iskola a felmentést – az írásbeli vizsga eljárásának keretében – nem is adhatja meg.
6. Az Nkt 51. § (5) bekezdésében leírtak szerint a vizsga szervezésével alkalmazkodni kell a tanuló adottságaihoz. Amennyiben az SNI tanuló úgy dönt, hogy megírja a központi írásbeli vizsgát, akkor a vizsgára történő jelentkezéskor – a vizsgaszervezést érintő speciális körülményekre, illetve eszközökre vonatkozó – kérelmet nyújthat be.
7. Az SNI tanuló a központi írásbeli vizsga során a szakértői véleményben foglaltak alapján az alábbi kedvezményekre lehet jogosult:
 - **időhosszabbítás:** az írásbeli vizsga időtartama tárgyanként 45 perc, ez indokolt esetben megnövelhető.
 - **az iskolai tanulmányai során általa használt, megszokott segédeszköz használata:** a tanuló a szakértői vélemény alapján az igazgatói határozatban leírtak szerinti segédeszközt vagy segédeszközöket használhatja a vizsga során.

- **a vizsga meghatározott részeinek értékelése alóli felmentés:** a szakértői véleményben leírtak alapján a vizsgadolgozat értékelésekor bizonyos feladattípusokat a javító tanár nem vesz figyelembe, az ezekre adható pontot az elérhető maximális és a tanuló által elért összpontszámába sem számítja be.

A központi írásbeli vizsgára vonatkozó **speciális elbírálást minden esetben írásos kérelemben kell igényelni – a központi írásbeli vizsga előtt – a vizsgaszervező iskolában. A kérelmet és a szakértői véleményt a központi írásbeli vizsgára történő jelentkezéskor a jelentkezési lappal együtt kell benyújtani az iskolához**, mivel a speciális körülményekre vonatkozó kérelem a vizsgaszervezést is érinti. A kérelmet a vizsgaszervező iskola igazgatója bírálja el. Az igazgató a szakértői vélemény alapján hoz döntést arról, hogy milyen kedvezményeket biztosít az SNI tanulónak az írásbeli vizsga során. Az igazgató döntését határozatba foglalja, amelyet a központi írásbeli vizsga előtt eljuttat a tanulóhoz és a szülőhöz. **Ez a döntés kizárólag a központi írásbeli vizsga letételének körülményeire vonatkozhat.**

8. A vizsgaszervező intézmények a középfokú intézmények felvételi információs rendszerében rögzítik a vizsgán való részvétel tényét, a vizsga során a tájékoztató 7. pontjában részletezett speciális körülményeket, a vizsgaeredményeket, valamint az EMMI rendelet 35. § (2) bekezdése alapján elvégzik a vizsgaeredményeket tartalmazó értékelő lapok előállítását, kinyomtatását, hitelesítését.
9. A vizsgaeredményeket tartalmazó értékelő lap a valós tényeket rögzíti, nevezetesen azt, hogy a vizsgázó az általa elérhető maximális pontszámból hány pontot ért el. Célja, hogy a továbbtanulásra kiszemelt intézmény(eke)t a legteljesebb mértékben tájékoztassa a tanuló központi írásbeli vizsgán elért teljesítményéről, és a vizsga körülményeiről. Ennek megfelelően, ha a vizsgaszervező iskola a vizsgázó számára:
 - többletidőt biztosít és/vagy
 - a vizsgázó iskolai tanulmányai során használt, megszokott segédeszköz használatát biztosítja és/vagy
 - a vizsgázót az értékelési rendszer egy részlete alól mentesíti,úgy a középfokú intézmények felvételi információs rendszere ezt az információt automatikusan rávezeti a tanuló értékelő lapjára.